מתני' [א]אחד קדשים כשרין ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקודש והקריבן בחוץ חייב [ב]המעלה כזית מן העולה [א] ומן האימורין בחוץ חייב: **גמ'** [ג]ת"ר [ד]אשר יעלה עולה או זבח [ב] אין לי אלא עולה מנין [ג]לרבות אימורי אשם ואימורי חטאת ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ת"ל זבח [ג] מנין [ד]לרבות הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח [ה] והמנסך שלשת לוגין יין ושלשת לוגין מים ת"ל [2]ואל פתח אהל מועד לא יביאנו כל הבא לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ואין לי אלא קדשים כשרים מנין לרבות פסולין [ה]כגון הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והניתנין בפנים שנתנן בחוץ ופסח וחטאת שנתנן [ה] שלא לשמן מנין ת"ל [2]לא יביאנו לעשות [ו]כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ: המעלה כזית מן העולה כו': עולה ואימוריה אין שלמים ואימוריהן לא תנינא להא דת"ר [ז]עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא בשלמא [ו] העלאת עולה דכליל אין שלמים לא אלא פיגול ונותר וטמא [ז] מ"ט [ח] והא [ט]תנן [כ]כל הפגולין מצטרפין וכל הנותרין מצטרפין קשיא פיגול אפיגול קשיא נותר אנותר פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול נותר אנותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו [ט] עד שלא נזרק הדם ומני רבי יהושע היא [7]דתניא ר' יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר בהן [י] כזית בשר ומוקי לה בניתותרו וכר' יהושע וקלא תימה קומץ ולבונה אמאי לא מיחייב עלייהו בחוץ כשחסרו נהי דמיפסלי לכתחילה מ"מ מתקבלין הם בפנים דאם עלו לא ירדו דהוה ליה פסולו בקדש כשחסר בין קמיצה להקטרה ולמאן דחשיב במנחות פ' קמא (דף ט:) חסרון כבעל מום ניחא וי"ל דאפילו תמצא לומר דאם עלה לא ירד מ"מ סברא הוא למעוטיה מדכתיב אותו על המזבח הוא חייב ואינו חייב על החסר כיון דלכתחילה לא יעלה [ו] ולריך לדקדק אי מהדרינן פוקעין דידהו ובפרק [ב] המזבח מקדש (לעיל דף פג.) אילא כמה קראי לרבן גמליאל מהיא העולה על מוקדה ולאידך מאשר תאכל האש ועוד דדרשינן לעיל (דף פו.) ועשית עולותיך הבשר והדם עיכולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכולי גידין ועצמות משמע [א] הא בשר דומיא דגידים ועצמות מהדרינן אפילו במקלת ותימה אי פליג עליה רבי יוסי: **ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח.** הא דפליגיהו משום דמנחת כהנים בלא עשרון ומנחת כהן משיח אלי עשרון ותימה דלא תני מנחת נסכים: **עולה ואימוריו מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהם משום פיגול נותר וטמא.** במסכת מעילה פרק קדשי מזבח (דף טו:) תנן חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת והיין והשמן ושאר בתודה דאילא לחם ותימה לענין מאי קאמר אי לענין מעילה הא תנא ליה ריש (שם.) קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה למעילה כו' ועוד דתודה אין בה מעילה כי אם לאחר זריקה באימורין אבל בלחם לא ואי (לא יתמיה) [בב] בחוץ הא לא תני בשמעתין אלא עולה ואימורין אבל חמשה דברים לא דאף על גב דמיחייבי בחוץ כדדרשי לעיל מקרא הני מילי בפני עצמן אבל איצטרופי לא ועוד דלא מיחייב בחוץ אלחם שבתודה ועוד חלב ויין דאיכא מצטרפין והא אין שיעורן שוה שזה בכזית וזה בשלשה לוגין ואי לענין לזרוק עליהן הדם הא אמר ובמנחה אפילו כולה קיימת לא יזרוק ואי לענין מחשבת פיגול אין אכילה והקטרה מצטרפין ונראה דמיירי לענין אכילה דמיחייב האוכל משום פיגול נותר וטמא ואי מרישא דקתני קדשי מזבח מצטרפין הוה אמינא במין אחד קמ"ל אפילו בכמה מינין ועוד תניהו למעוטי [בג] דאין דם חייבין עליו משום פיגול ועוד אשמעינן דחל פיגול אהנך דברים חמשה ושאה וגריך לומר דאתיא כר"מ דתנן לעיל בפרק ב"ש (דף מג:) [ואלו] דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול מנחת נסכים והנסכים הבאין בפני עצמן דברי ר"מ וחכ"א אף הבאים עם הבהמה ובהקומץ זוטא (מנחות דף טו:) תנן נמי הזבח מפגל את הנסכים משקדש [בד] בכלי דברי ר"מ והא דחלב ויין מצטרפין אע"ג דחלב בכזית ומשקין ברביעית ה"מ בשתיה אבל דרך אכילה ששרה פתו ביין שיעורו בכזית וקלא תימה מאי איריא דנקט חמשה דברים בעולה הא בשלמים נמי מצטרפין לחייב משום פיגול ויש לומר דנקט עולה משום דאיירי נמי במעילה אף על גב דבתודה לא איירי במעילה: **כל הפיגולין מצטרפין.** תימה דלא מייתי מרישא דקתני (מעילה טו.) קדשי מזבח מצטרפין לפיגול ויש לומר דהוה מוקמינן לה בעולה דהא תני נמי מעילה אבל הך משמע טפי: **וכל הנותרות מצטרפין.** תימה דלא תני כל הטומאות מצטרפין ויש לומר דהוה משמע אפילו שרץ ונבלה ובשר המת והנהו לא מצטרפין כדתנן התם (דף יז:):

מתני' אחד קדשים כשרין ואחד קדשים פסולין שהיה פסולן בקודש והקריבן בחוץ חייב המעלה כזית מן העולה ומן האימורין בחוץ חייב: **גמ'** אשר יעלה עולה או זבח אין לי אלא עולה מנין לרבות אימורי אשם ואימורי חטאת ואימורי קדשי קדשים ואימורי קדשים קלים ת"ל זבח מנין לרבות הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח והמנסך שלשת לוגין יין ושלשת לוגין מים ת"ל ואל פתח אהל מועד לא יביאנו כל הבא לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ ואין לי אלא קדשים כשרים מנין לרבות פסולין הכגון הלן והיוצא והטמא ושנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו ושקבלו פסולין וזרקו את דמו והניתנין למטה שנתנן למעלה והניתנין למעלה שנתנן למטה והניתנין בחוץ שנתנן בפנים והניתנין בפנים שנתנן בחוץ ופסח וחטאת שנתנן שלא לשמן מנין ת"ל לא יביאנו לעשות כל המתקבל בפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ: המעלה כזית מן העולה כו': עולה ואימוריה אין שלמים ואימוריהן לא תנינא להא דת"ר עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ ולחייב עליהן משום פיגול נותר וטמא בשלמא העלאת עולה דכליל אין שלמים לא אלא פיגול ונותר וטמא מ"ט והא תנן הפגולין מצטרפין וכל הנותרין מצטרפין קשיא פיגול אפיגול קשיא נותר אנותר פיגול אפיגול לא קשיא כאן בפיגול כאן במחשבת פיגול נותר אנותר לא קשיא כאן בנותר כאן בשניתותרו עד שלא נזרק הדם ומני רבי יהושע היא דתניא ר' יהושע אומר כל הזבחים שבתורה שנשתייר בהן כזית בשר

מלטרפין באוכל פיגול קאמר ולהתחייב חטאת והא דקתני עולה אין שלמים לא במחשבת פיגול שאם שחט או זרק על מנת להקטיר חלי זית בשר עולה וחלי זית מאימורין חוץ לזמנו פיגל אבל בשלמים [טו] חישב לאכול או להקטיר חלי זית בשר וחלי זית אימורין לא פיגל [ו] שאין מחשבת אכילה בנקטרין ואין מחשבת הקטרה בנאכלין: **לאן בנותר לאן בשניתותרו עד שלא נזרק הדם.** הא דקתני מלטרפין באוכל נותר קאמר והא דקתני עולה אין שלמים לא בשניתותרו מאיבוד ושריפה כגון אבדו הבשר והאימורין קודם זריקה ונשתייר חלי זית מזה וחלי זית מזה בעולה דכולה כליל הויא זריקת דם זריקה דהא איכא אכילת מזבח וכר' יהושע דאמר בפרק טבול יום (לעיל דף קד.) אם אין בשר אין דם וכיון דזריקה היא [ח] חייבין עליו משום נותר אם ניתותרו ואכל ממנו כדאמרן (לעיל מה:) דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול חייבין [טז] משום נותר כגון קומץ שהוא אכילת מזבח כעולה וכל שכן דברים שחייבין עליהן משום פיגול כגון בשר עולה אבל שלמים אין חלי זית מבשרן וחלי זית מאימוריהן מצטרפין להיות שיור לזרוק עליהם את הדם דלא אכילת אדם איכא ולא אכילת מזבח איכא וכיון דלא הויא זריקה אם זרק אין חייבין עליהן משום נותר וטמא דקי"ל (מנחות דף כה:) כל הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה וכפ' ב"ש (לעיל דף מה:) אתי נותר חילול חילול מטומאה ודמס' מעילה (דף ו:) לענין יולא אמרינן [יז] לר"א דאמר אין זריקה מועלת ליולא אין חייבין עליו משום נותר וטמא: **כל הזבחים.** בר מעולה: **אין** [יח] **זורק את הדם.** דאית ליה לר' יהושע [לעיל קד.] אם אין בשר אין דם מועשית עולותיך הבשר והדם [דברים יב] ובזבחיך [יט] כתיב (שם) ודם זבחיך תשפך והבשר תאכל הזקיקין הכתוב זה לזה:

מסורת הש"ס

(א) ת"כ אחרי פ"י ה"ג, (ב) תוס' מעילה פ"א הט"ו, (ג) מעילה טו:, (ד) נמנות ט. כו. מעילה שם תוספתא דפסחים פ"ו ה"ג [פסחים עט. לעיל כה: בכורות לט:] תוספתא זבחים פ"ד ה"ב:, (ה) עי' יומא יב. שבועות יז: וברש"י, (ו) לעיל לה., (ז) עיין רש"ק וש"ק.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כאן בנותר וכו' דזריקה היא אצל עולה מיירי:

שינויי נוסחאות

א) מן העולה ומאימוריה בחוץ כל"ל (ש"מ): ב) תיבות או זבח ליתא בכתה"י ופרי"ד, וכן מתקן בש"מ: ג) בכתה"י וש"מ נוסף מנין לרבות את הדם ת"ל או זבח: ד) בכי"ל ור' נוסף ומנחת נסכים. וכן בת"ב. ועי' תוס' שהגיהו בתימה אמאי לא תני מנחת נסכים: ה) כי"ל ששחטן (ש"מ וצ"ק. וב"ה ברוב כתה"י): ו) כרוב כתה"י ובד"ו העלאה. ז"א בשלמא להעלותן בחוץ (בי"צ): ז) בכתה"י (זולת כי"ל) ובד"ו ליתא וטמא. ועי' תוס' בע"ב ד"ה כאן. וע' דק"ס פות ו ושם כתב שהגי' לפנינו היא מבה"ז שהוסיפה ע"פ הש"י: ח) מ"ט לא והא כי"ל (ש"מ): ט) ז"א בשניתותר לזרוק עליו את הדם ומני כו' (בי"צ), וכעי"ז בתמעולה טו ע"ב, ועי' תוס' כאן בע"ב: י) כי"ל מהן (*ש"מ): יא) גיר' בה"ז וה"ק בקומץ. וכ"ה בכי"פ: יב) ובמקודשין (בי"י ושמב"י): יג) לעשות אפילו אינן ראויין לבא (בי"פ וש"מ): יד) כי"ל להעלאת (כתה"י וב"ש): טו) בשלמים אם חישב (*ש"מ): טז) חייבין עליהן משום (כתה"י וש"מ): יז) אמרינן נמי לר"א (*ש"מ): יח) כי"ל אינו. ולכור זה שייך לע"ב אחר ד"ה לו כזית (ש"מ וצ"ק): יט) ובזבחים נמי כתיב (כתה"י וב"ש): כ) כי"ל בדפרק (צ"ק). ובכיאור דברי התוס' כזה עי' ל"ק ובה"ז וח"ל ושאר מפרקים: כא) משמע הא דומיא דבשר ודם אפי' במקצת מהדרינן ותימה היכי פליג ר"י כל"ל ור"ל דאף ר"י פליג אבל הגך מ"ד דס"ל מהדרינן ור"י ס"ל בכולן לא מהדרינן (צ"ק): כב) כי"ל להתחייב בחוץ (צ"ק): כג) למעוטי דם דאין חייבין כל"ל (באה"מ): כד) כי"ל משקדשו (צ"ק):

כט א מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ז: ל ב מיי' שם הלכה י: לא ג ד מיי' שם הלכה ג: לב ה מיי' שם הלכה ז: לג ו מיי' שם הלכה ג: לד ז מיי' פי"ח מהל' פסה"מ הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וְאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכֻם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: ויקרא יז, ח
2. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרְתָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ט

מוסף רש"י

והלן. דס הלן (נדה נ:). שלן בשרה חוץ למזבח (לעיל כז:) והיוצא. בשר עולה שיצא והכניסה והעלה: ושנשחטו חוץ לזמנו. על מנת לאוכלו חוץ לזמנו כהוי פגול: ושקבלו פסולין וזרקו את דמו. כגון בעל מום או שאר פסולין, ולהכי נקט קבלו פסולין ולא נקט שאחטוהו פסולין, שהשחיטה כשרה בפסולין, כדתנן (לקמן לא:) כל הפסולין שאחטו שחיטתן כשרה: והניתנין למעלה. ממון הסיקרא, דקי"ל תוצאת בהמה למעלה דכתיב בה קרעות, ועולה למטה: והניתנין בפנים. על המזבח הפנימי, כגון פר העלם דבר ופר כהן משיח: והפסח והחטאת. לכהי נקט פסח וחטאת, דקי"ל כל הזבחים שזמנו שלא לשמן כשרין חוץ מפסח וחטאת (נדה נ:) עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותן בחוץ. דאי מקטיר כחלי זית בשר וכחלי זית אימורין בחוץ, חייב עליהם משום מקטיר בחוץ, והקטרה בעינן בכזית דכתיב ואם יאכל יאכל, ואמרינן (לעיל כח:) בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח, מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית (מעילה טו:) שנשתייר בהן כזית בשר. דאיכא כדי אכילת אדם (בכורות לטז):